

POSTANOWIENIE

27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Dyrektora Zakładu Karnego w G.
z udziałem J.Ż. i Prokuratora Okręgowego w Szczecinie
o uznanie za osobę stwarzającą zagrożenie,
na skutek skargi kasacyjnej J.Ż.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 8 maja 2024 r., I ACa 48/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik J.Ż. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, którym oddalono apelację skarżącego od postanowienia Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie z wniosku Dyrektora Zakładu Karnego w G. o uznanie skarżącego za osobę stwarzającą zagrożenie, prowadzonej z udziałem Prokuratora Okręgowego w Szczecinie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Miała ona dotyczyć art. 2 ust. 3 ustawy 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób

z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (dalej: u.p.w.o.s.z.), błędnie oznaczonego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako art. 2 ust. 2 tej ustawy, „a w szczególności określenia zakresu odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób” (s. 3 skargi). Skarżący nie wyjaśnił przy tym, na czym konkretnie miałby polegać dostrzegany przez niego problem interpretacyjny, poprzestając na przedstawieniu ogólnych uwag co do tego, w jaki sposób postrzega on rolę sądu w postępowaniu toczącym się na podstawie omawianej ustawy.

Potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (zob. postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie czyni zadość opisanym wyżej wymaganiom. W art. 2 ust. 3 u.p.w.o.s.z. (błędnie oznaczonym jako art. 2 ust. 2) zostało zawarte szerokie odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, z bliżej określonymi zmianami. Przywołanie przez skarżącego przyczyny kasacyjnej powinno zatem konkretyzować problem interpretacyjny, gdyż nie jest wystarczające poprzestanie na ogólnym stwierdzeniu o potrzebie wykładni lub na wskazaniu numerów szeregu artykułów, z których ma wynikać podejmowanie przez sąd czynności z urzędu.

Tylko uzupełniając należy dodać, że uczestnik nie podniósł również, a tym bardziej: nie wykazał, by przepis ten stanowił zarzewie rozbieżności w orzecznictwie, a jeśli tak – na tle stosowania których konkretnie przepisów. Ponadto, nawet gdyby na tle art. 2 ust. 3 u.p.w.o.s.z. powstawał jakiś problem interpretacyjny, to jego rozstrzygnięcie nie mogłoby mieć znaczenia dla kierunku rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej, gdyż skarżący w ramach podstaw skargi nie sformułował zarzutu naruszenia tego przepisu. Tymczasem podstawy skargi kasacyjnej są dla Sądu Najwyższego wiążące (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Skoro omawiane unormowanie nie zostało wskazane jako naruszone, to żaden związany z nim problem nie mógłby być obecnie rozważany.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał oczywistą zasadność skargi. Nie przedstawił przy tym argumentacji, poprzestając na jednozdaniowym wyrażeniu niezadowolenia z decyzji procesowych Sądów pierwszej i drugiej instancji (s. 3 skargi). Tak sformułowane uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie czyni jednak zadość utrwalonym wymaganiom stawianym w związku ze wskazaniem przyczyny kasacyjnej uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przyczynie wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Uzasadnienie wniosku uczestnika warunkom tym nie odpowiada i sprowadza się do nawiązania do treści jednego z zarzutów kasacyjnych – bez przedstawienia racji mogących świadczyć o tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący nie przedstawił argumentacji wymaganej przy powołaniu się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zdolnej do przekonania o "oczywistej" zasadności skargi. Brak jakiegokolwiek argumentacji uniemożliwia szersze odniesienie się do stanowiska uczestnika – poza wskazaniem, że jego skarga w żadnym razie nie mogła zostać uznana za oczywiście uzasadnioną.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego skarżących z urzędu nie orzeczono z uwagi na niezgłoszenie prawidłowego wniosku w tym przedmiocie. Obecny w skardze wniosek nie obejmował bowiem oświadczenia, o którym mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (*de lege lata* w analogicznie brzmiącym § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu). Wniosek pozbawiony stosownego oświadczenia nie może zostać uznany za złożony skutecznie, co oznacza, że nie istnieje możliwość oceny zasadności tego wniosku, której wynik miałby znaleźć odzwierciedlenie w sentencji postanowienia (zob. postanowienie SN z 3 października 2019 r., IV CSK 46/19).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[J.T.]

[ał]

